

TÁRSAS KAPCSOLATOK, SZOCIÁLIS TÉR

Elnök: **Kasik László**
SZTE Neveléstudományi Intézet

ÉLMÉNYPEDAGÓGIAI FOGLALKOZÁSOK HATÁSA AZ OSZTÁLY TÁRSAS SZERKEZETÉRE

Besnyi Szabolcs *, Szabó Dóra Fanni **

* Katalizátor Pedagógusképző Központ Bt.

** SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: élménypedagógia; társas kapcsolatok; szociometria

A szociális készségek, képességek fejlettségének és a társas kapcsolatok minőségének az iskolai eredményességre gyakorolt hatása széles körben ismert. Azonban a hazai kutatások több szociális képesség esetében is a fejlődés alacsony fokáról számolnak be (pl. Kasik, 2006; Zsolnai és Józsa, 2002). A témával foglalkozó kutatók a társas viselkedés fejlődésének támogatásában az intézményes nevelés szerepvállalásának növelését hangsúlyozzák. A szociális képességek fejlesztésének módszertani lehetőségei ismertek, azonban további eljárások kidolgozása és az alkalmazási lehetőségek vizsgálata szükséges. Hazánkban kevés az élménypedagógia alkalmazásának hatásáról szóló empirikus kutatás, pedig az aktív tanulási formák létjogosultsága a társas kapcsolatok fejlesztése területén is megkérdőjelezhetetlen. A játékos, kihívásokat nyújtó, társas élményekre építő élménypedagógia alkalmas eszköze lehet a tanulók fejlesztésének. Előadásunkban – az élménypedagógia alapelveinek és alkalmazási lehetőségeinek ismertetésén túl – egy kísérleti fejlesztőkísérlet eredményeit mutatjuk be, melynek célja az osztály társas szerkezetének alakítása és az iskolával való kapcsolat befolyásolása volt, felhasználva a társas aktivitásra építő élménypedagógia eszközrendszerét. Kísérletünkben egy 3. évfolyamos (N=15) osztály vett részt, a kontrollcsoportot (N=21) egy azonos intézménybe járó másik osztály alkotta. A kísérleti csoportban fél éven keresztül kétheti rendszerességgel, két tanórát felölelő foglalkozásokon vettek részt a tanulók, melyeket a foglalkozásokat vezető facilitátor több szempontot figyelembe véve tervezett meg. A csoportszerkezetet a többszempontú szociometria módszerével vizsgáltuk, az iskolához való érzelmi viszonyulást az Iskolai Kötődés Kérdőív (Szabó és Virányi, 2011) tíz tételével mértük. Az eszköz minden értékelői minta esetében megfelelő megbízhatósággal működött (Cronbach- α =0,74–0,78). Az iskolai kötődés esetében nem találtunk szignifikáns különbséget sem a kontrollcsoport eredményeihez képest, sem az elő- és utómérés eredményeinek összevetése alapján. Az osztályban létrejövő társas kapcsolatok jelentős változáson mentek keresztül, több, korábban laza és kölcsönös kapcsolat megerősödött. A számszerű mutatók közül a kiinduló sűrűségi index (1,33), a kohéziós index (19%) és a kapcsolatok ideális szintje (82,22%) növekedett (1,46 – 20,95 – 91,11%). A kontrollcsoport értékei nem vagy alig változtak. A minta mérete nem ad lehetőséget általánosítható eredmények levonására, de alkalmas lehet a tapasztalatok összegyűjtésének megkezdésére. A kutatás eredményei rámutatnak a sajátélmények megtapasztalásán alapuló módszer szociális képességek fejlesztésében betöltött szerepének fontosságára.